

Sınıf Öğretmenlerinde Sınıf Yönetimi Becerileri

Classroom Management Skills in Classroom Teachers

ÖZET

Sınıf yönetimi kavramı genel anlamıyla, önceden belirlenmiş eğitim hedeflerine erişebilmek için gerçekleştirilmesi planlanan, örgütlenen, uygulanan ve değerlendirmeye tabi tutulan işlevlerine ilişkin kavram, ilke, kuram, tekniklerin ve modellerin bilinçli ve sistematik bir biçimde uygulanmasına yönelik etkinlikler bütünüdür. Sınıf yönetimi sınıfta yaşantıların yönetilmesi ve düzenlenmesi, öğrenme ortamının sağlanması ve öğretmenlerin sorumluluğu şeklinde kabul görmektedir. Eğitim amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için sınıf yönetiminin etkili ögesi öğretmendir. Bu nedenle öğretmenin sınıf yönetimi kapsamında yer alan konulardaki yetkinlik düzeyi arttıkça, öğrencilerin eğitsel çabalarını yönetebilme ve onlara liderlik edebilmesinin kolaylaşacağı düşünülmektedir.

Hazırlanan bu çalışmada sınıf yönetimi kavramına yönelik olarak hazırlanmış "Google Akademik" veri tabanından elde edilmiş 20 adet makalenin bir takım değişkenler ışığında analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, sınıf, sınıf yönetimi becerileri

ABSTRACT

The concept of classroom management, in general terms, is a set of activities for the conscious and systematic application of concepts, principles, theories, techniques and models related to the functions that are planned, organized, implemented and evaluated in order to achieve predetermined educational goals. Classroom management is accepted as the management and organization of life in the classroom, the provision of a learning environment and the responsibility of teachers. The most effective element of classroom management in order to achieve educational goals is the teacher. For this reason, it is thought that as the teacher's level of competence in the subjects included in the classroom management increases, it will be easier for students to manage and lead their educational efforts.

In this study, 20 articles obtained from the "Google Scholar" database prepared for the concept of classroom management were analyzed in the light of a number of variables.

Keywords: Classroom teacher, classroom, classroom management skills

GİRİŞ

İnsanoğlu gündelik hayatın hemen hemen her evresinde düşünme eylemini sürdürmektedir. Bu davranış insanı diğer tüm canlılardan ayıran en önemli özelliktir. İnsanlar bilinçli ya da bilinçsiz olarak düşünme eylemini gerçekleştirirler. Yemek yeriz, ne giyeceğimize karar veririz, zamanımızı nasıl geçireceğimize karar veririz, ders çalışırız, ödev yaparız, araba kullanırız veya televizyon izleriz, günlük eylemlerimizin çoğu bilinçsiz düşünceler içerir, yani bilinçli olmadan düşündüğünüz algısı vardır. Günümüzde özellikle iş ve eğitim ortamlarında analiz, sentez ve değerlendirme gibi ileri düzey düşünme becerileri gerekmektedir. Düşünme becerileri tüm eğitim seviyelerinde uygulanmaktadır. Öğretmenler konuları açıklarken, örnekler verirken, ödev verirken ve notları değerlendirirken düşünme becerileri etkin bir rol oynar. Düşünme eylemi insanoğlunun öğrenilebildiği yetenektir (Duru, 2002). Okulumuzda düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik pek çok araştırma yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğrencilere sunulan seçmeli derslerden 7 ve 8. Birinci sınıfta haftada iki saat "Düşünme Eğitimi" yapılmaktadır. Bu eğitimlerde bireyler esnek ve alternatif düşünebilme yeteneği kazanır. Düşünme eyleminde yerel/kültürel ve evrensel değerleri göz önünde bulundurmaya önem arz etmektedir. İnsanların bir durumla karşılaştıklarında yeteneklerine öncelik verme biçimleri düşünme tarzlarıdır. Düşünme stilleri öğretilir, ölçülür, yaşam boyunca değişir ve durumdan duruma farklılık gösterir. İnsanların tek bir stili yok, bir sürü stili vardır. En büyük başarılar, insanların yaşam tercihleri ile yetenekleri ve tarzları örtüştüğünde elde edilir. Öğretmenler günlük yaşamlarında, öğretim etkinliklerinde, sınıf yönetiminde ve kullandıkları yöntem ve tekniklerde düşünür ve hareket eder. Sınıf

Mehmet Bal¹
Özlem Eriş²
Arda Tan³
Burhan Ayabil⁴
Gülten Yorulmaz⁵
Semra Çapın⁶

How to Cite This Article

Bal, M., Eriş, Ö., Tan, A., Ayabil, B., Yorulmaz, G. & Çapın, S. (2023). "Sınıf Öğretmenlerinde Sınıf Yönetimi Becerileri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(78): 5242-5253. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.73023>

Arrival: 13 September 2023
Published: 25 December 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Şube Müdürü, Giresun İl MEM, Giresun, Türkiye

² Sınıf Öğretmeni, Ataşehir Kadriye Faik Koparan İlkokulu, İstanbul, Türkiye

³ Okul Müdürü, Mustafa Kemal İlkokulu, İzmir, Türkiye

⁴ Müdür yardımcısı, Mustafa Kemal İlkokulu, İzmir, Türkiye

⁵ Müdür yardımcısı, Borsa İstanbul Ortaokulu Konya Selçuklu, Konya, Türkiye

⁶ Müdür yardımcısı, Güneykent Şehit Nevzat Mercan Anaokulu, Mersin, Türkiye

yönetimi, farklı iletişim becerilerine sahip öğrencilere yönelik bir yaklaşımı ve sınıf içi etkinlikleri önceden planlayan ve sınıf eğitimini başlatan öğretmenler tarafından öğrencilere etkinliklerin sunulmasını ifade eder. Sınıf yönetiminde öğretmenlerin rolü önemlidir, öğretmenler her kararı sınıf yönetimini göz önünde bulundurarak verirler (Sternberg, 1997).

Eğitim sistemini yönetme durumunun en küçük yapıtaşını sınıf yönetimi teşkil etmektedir. Özel olarak hazırlanan sınıf koşullarının yönetimi, eğitim ve öğretim amaçlarının gerçekleştirilmesi için büyük önem arz etmektedir. Bünyesinde bir çok boyutu, değişkeni, yapıyı ve süreci barındırmakta olan sınıf yönetimi tek bir tanımla ifade edebilmek oldukça zordur. Bu sebeple literatürde sınıf yönetimi olgusu ile ilgili yapılmış birçok tanımlama mevcuttur.

Eğitimde sürdürülen her yıl için öğrencilere hazırlanan bölümler, derslikler sınıf olarak ifade edilmektedir (TDK, 2020). Kavram olarak sınıf, öğretim ve öğretimin yapıldığı, öğretmen ve öğrencilerin birbirleriyle ve çevreyle etkileşimde buldukları ortak bir yaşam alanı veya öğrenme alanı olarak tanımlanmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler bu ortak yaşam alanında vakit geçirmekten keyif alırlar (Demirtaş, 2005). Okul içindeki bu yaşam alanında, farklı kişilikteki öğrenciler bireysel ya da grup halinde öğrenme deneyimi yaşarlar. Sınıflar, okullarda öğretmen ve öğrencilerin karşılaştıkları öğrenme etkinliklerinin merkezi olarak tanımlanmaktadır (Çakmak, 2003). Okulların temel işlevlerinden biri olan eğitim, öğretmenlerin yönlendirme ve gözetiminde sınıf üyelerinin etkileşimi ile özgün bir atmosfer sağlayan, kontrollü ortamlarda gerçekleşir (Balcı, 2014). Bir öğrencinin yaşamının önemli bir bölümü, 36 hafta boyunca eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği sosyal ortam olan sınıf içinde geçer. Bu süre zarfında öğretmenler ve öğrenciler, belirlenen hedef ve programlarla uyumlu sınıf yaşamına katılırlar (Aydın A, 2015). Sosyal bir ortam olan sınıfta öğrenciler, aile ortamını 19 yaşmakta, hayatlarında ilk kez önemli insan ilişkileri kazanmakta, çeşitli nitelikler kazanmakta ve kişiliklerini oluşturmaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin ailelerinden öğrendikleri yeni bilgi ve davranışlar sınıf ortamına kazandırılmaya ve yanlış bilgiler düzeltilmeye çalışılmaktadır (Demirtaş, 2015). Farklı zeka ve yeteneklere sahip insanların Milli Eğitim'in koyduğu hedeflere ulaşmak için ortak bir yerde bir araya geldikleri yaşam alanına sınıf denir. Devlet eğitimi, eğitim ve öğretim için vardır ve öğrencilerin isteklerine bakılmaksızın oluşturulur (Uğurlu, 2016). Farklı kişilik özelliklerine ve ortak bir öğrenme amacına sahip olan öğrencilerin sınıf adı verilen bir ortamda bir araya gelmeleri için tutum ve davranışlarını kontrol eden öğretmenlere ihtiyaçları vardır (Dağ ve Göktürk, 2017). Sınıf, öğretmen ve öğrencilerin etkileşimde bulunduğu önemli bir öğrenme ortamıdır. Bu nedenle eğitim, eğitim sürecinde çok önemli bir faktördür. Öğrenme ve öğretme etkinliklerinin amaçlarına ulaşması, uygun bir eğitim ortamının sağlanmasını, sürdürülmesini ve aktif yönetimini gerektirir (Demirtaş, 2005).

Okulun işlerinin belirli bir düzen içinde yürütülmesini ve okulun amacına uygun olarak devam etmesini sağlamak okul yöneticisinin sorumluluğundadır. Bu işlem sınıf sınıf yapıldığında sınıf yönetimi olarak adlandırılır (Koçyiğit, 2019). Sınıf yönetimi kavramı genel olarak öğrenme, fiziki organizasyon, öğretim yöntemleri, zaman yönetimi, iletişim ve öğrenci motivasyonuna uygun bir sınıf ortamını ifade etmektedir. Sınıf yönetimi, sınıf etkinliklerinin öğrencilerle etkili öğrenmeyi sağlayacak şekilde yönetilmesidir. Sınıf yönetimi, sınıf içi düzeni sağlamak, sürdürmek ve sınıf içi etkinlikleri yürütmek için sınıf ortamını tasarlama sürecidir (Balay, 2016). Diğer bir ifadeyle sınıf yönetimi, öğretmenlerin amaçlara, bilgi ve becerilere ulaşmak için sınıf içindeki insan ve maddi kaynakları kullanmaları olarak tanımlanmaktadır (Okutan, 2010). Sınıf yönetiminin daha yakından incelenmesi, sınıf yönetimini, öğrencilerin istenen davranışları elde etmeleri için öğrenme ortamını ve öğrenci davranış kalıplarını iyileştirme, kontrol etme ve değiştirme konusunda öğretmenin becerisiyle ilgili teknolojilerin ve etkinliklerin ortak motivasyonu olarak tanımlar (Ottekin Demirbolat, 2018). Sınıf yönetimi, eğitim amaçlarına ulaşmak için birleşen öğretmen ve öğrenci sınıflarının, programlarının ve materyallerinin organizasyonunu yönetmek anlamına gelir. Sınıf yönetimi, tüm sınıf materyallerinin öğretim ve eğitim amaçlarına uygun olarak kullanılmasını sağlamaya çalışır. Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenmesine ve motive olmasına yardımcı olur ve öğrencilerin hedeflerine ulaşabilecekleri ve gelişebilecekleri düzenli, güvenli ve sağlıklı bir sınıf ortamı oluşturur. Sınıf yönetimi, bir orkestrayı yönetmek gibi, sınıf yaşamını yönetmekle ilgilidir. Müfredat geliştirme ve süreç organizasyonu, ortamı maksimum verimlilik için düzenleme, öğrenci ilerlemesini takip etme ve sorunları önleme sürecidir. Sınıf yönetimi, olumlu bir öğrenme ortamı yaratır ve sürdürür ve öğretmenler ve öğrenciler için öğrenmenin önündeki engelleri kaldırır. Bu, öğretime ayrılan zamanı etkin kullanma, öğretim etkinliklerine öğrenci katılımını sağlama, sınıf kaynak ve materyallerini, öğrencileri ve zamanı yönetme süreçlerini içerir (Erol, 2014). Öğretim yönetimi, öğretmenlerin öğretim faaliyetlerinde maksimum verim elde edebilecekleri koşulları yaratmakla ilgilidir. Bu, sınıfın fiziksel unsurlarının, eğitim materyallerinin, ölçme ve değerlendirme araçlarının, zamanın, pekiştiricilerin ve iletişim unsurlarının etkili ve doğru kullanımını içerir (Uğurlu, 2016). Kearney, Plax, Richmond ve McCroskey (1985), sınıf yönetiminin amaçlarının, öğretmenlerin öğrenci davranışlarından en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamak, öğretim için ayrılan zamanı en iyi şekilde kullanmalarını sağlamak ve

öğrencileri etkinliklerinde aktif olmaya teşvik etmek olduğunu belirtmektedir. Katılımı teşvik etmek ve aynı zamanda öğrenci davranışını iyileştirmek ve öğrenci ve öğretmen davranışını değiştirmek kapsamaktadır. Öğretmenler, sınıfta yapılan çalışmalarda sürekliliği sağlar ve uyumsuzluk kaynaklarını önlemeye çalışırlar. Sınıf yönetimi aynı zamanda herkesin olabildiğince kolay ve verimli bir şekilde öğrenebilmesi için tüm aktivite gruplarını veya süreçleri koordine etmekle ilgilidir. Etkili sınıf yönetimi, öğretimin kalitesini artırır ve sınıf yönetimini kolaylaştırır (Erden, 2005). Bir öğretmenin sınıf yönetimi becerileri, sınıfta öğretim için uygun ortamı oluşturma, sınıfın fiziksel özelliklerini öğrenmeyi eğlenceli hale getirecek şekilde tasarlama, ders akışını kontrol etme, sınıfta olumlu bir atmosfer yaratma gibi unsurları içerir. Sınıf (Akın ve Koçak, 2007).

Sınıf yönetimi, salt olarak öğrenci bireylerin uyumuna ve akademik öğrenmelerine değil, aynı anda etik gelişimlerine de odaklanan ahlaki bir çabadır (Watson, 2010). Koutrouba, Markarian ve Sardianou (2018) ise sınıf yönetimini, öğretmenler arasında verimli işbirliği kurmanın ve öğrenciler arasında sorumlulukları paylaşmanın, öğretmen hazırlığının, öğrenme materyallerinin kullanımının, değerlendirme prosedürlerinin ve nihayetinde notların ayrılmaz bir parçası olarak tanımlamaktadır. Başar (2014) sınıf yönetimini, eğitim sistemlerinde kaliteli eğitime ulaşmak için büyük çaba gerektiren çok yönlü ve güçlü bir eğitim aracı olarak görmektedir. İletişimin temelini oluşturan, anlamı genelleştiren ve anlam yaratan sınıf yönetimi süreçleri, sınıfta gerçekleşen öğretim etkinliklerinin iyi organize edilmesini ve sürdürülmesini sağlar. Sınıfta öğrenci davranışı yönlendirilir ve olumlu bir öğrenme ortamı oluşturulur (Turan s. 2015). Bu yönetim şekli, öğretmenin etkileşimli davranışını gerektirir, bu davranışlar, öğrencileri izleme, destek ve geri bildirim sağlama, öğrenci ilgisini, işbirliğini ve katılımını artırma ve öğrenci davranışını düzenlemeyi içerir. Bu etkili öğretmen davranışı öğretimi teşvik eder, sağlıklı sınıf içi iletişimi sağlar ve sınıfta olumlu bir atmosfer yaratır. Bu bilgiler göz önüne alındığında, sınıf yönetiminin birçok süreci, boyutu, yapıyı, unsuru, davranışı, modeli ve niteliği içerdiğini görebiliriz. Sınıf yönetimi, sınıf içindeki süreçleri uygular, sınıf yönetiminin yönlerini en verimli şekilde düzenler, sınıfın yapısını fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak geliştirir ve öğretimin ve öğretim faktörlerinin etkisini artırmanın en iyi yoludur. Sınıf dışında sınıfı etkilemek olumludur ve istenen davranışların ortaya çıkmasını teşvik eder. Öğretimin kalitesini artırmak için sınıfta uygun modeller kullanarak sınıf içinde ortam yaratmak ve olumlu bir atmosfer yaratmak ve sınıfı modern yöntemler kullanarak çağdaş bir anlayışa göre yönetmek olarak tanımlanabilir. Sınıf yönetiminin temel amacı, etkili ve bilgilendirici bir eğitim ortamı yaratarak öğrencilerin eğitim hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmaktır. Sınıf yönetimi, öğrencilerin etkin zaman yönetimi, öz disiplin ve öz yönetim becerilerini geliştirmelerini sağlayan etkinlikler yaparak bu amaca ulaşmaya çalışır (Erden, 2005). Turan'a (2015) göre sınıf yönetiminin temel amacı, sınıftaki öğrencilere zarar veren olumsuz etkileri ortadan kaldırmak suretiyle öğrenme ortamını iyileştirmek ve öğrencilerin yaşamlarını konforlu hale getirmektir. Sınıf yönetiminin iki temel amacı vardır. İlk hedef, öğrencileri motive etmeye yardımcı olan düzenli ve güvenli bir sınıf ortamı yaratmaktır. Bir diğeri de öğrencilerde sorumluluk duygusu geliştirmek ve öz düzenleme becerilerini aşlamaktır (Karip, 2012). Sınıf yönetiminin amacı, sınıfta plan ve program çerçevesinde, disiplin içerikli, demokratik merkezli, bireysel farklılıkları önemseyen, etkili öğrenmenin gerçekleşmesi için elverişli sınıf ortamı kurulmasına yardımcı olacak gerekli faaliyetleri hayata geçirmektir. Öğretmenin hedef davranışları, bireysel farklılıklara göre gerçekleştirmek, planlı, programlı, demokratik, uygun bir sınıf ortamını oluşturmak, öğrenciler arasında eşgüdümü 23 sağlamak, öğrenciler ile kendi arasında iletişimi arttırmak, öğrencilerin öğrenme çalışmalarıyla öğrenmelerini denetlemek ve karşılaştığı tüm sorunların çözümünde onlara kılavuzluk etmektir (Kayıkçı, 2013). Sınıf yönetimiyle sınıf içerisinde öğrencilerin güdülenmelerini artıracak güven veren bir ortam kurmak ve öğrencilerin sorumluluk duygularını arttırarak öz düzenleme becerilerini geliştirmeyi sağlamak amaçlanmaktadır (Çubukçu & Girmen, 2008). Sınıf yönetiminin asli amaçları öğrenmeyi basitleştirecek ortamı yaratmak, öğrencilerin kendi öğrenme yeteneklerini yönetmesini geliştirmek ve bu süreçte öğrencinin aktif rol almasını sağlamaktır. Öğrencinin hem kültürlenme yoluyla toplumsallaşmasını sağlamak, hem de gizli yeteneklerini ortaya çıkartıp, geliştirip, bireyselleşmesine yardımcı olmaktır (Demirtaş, 2015). Yani sınıf yönetiminin birçok amacı vardır. Sınıf yönetiminin amacı öncelikle güvenli, arkadaş canlısı, nitelikli, etkili ve eğlenceli bir öğrenme ve öğretme ortamı oluşturmaktır. Sınıf içinde uygun ve uygun bir ortam yaratarak öğrenci davranışını ders hedeflerine bağlamak önemlidir. Amaç, öğrencileri dersin amaçları doğrultusunda motive etmek ve derse karşı tutumlarını geliştirmektir. Ayrıca sınıf yönetiminin amacı, öğrenci davranışını geliştirmek, öğrencilere sorumluluk duygusu aşlamak, sınıf disiplinini sağlamak, öğrenme ve öğretme sürecinin etkinliğini arttırmak ve öğrencilerin öz disiplin, özerklik ve özerklik geliştirmelerine yardımcı olmaktır.

Sınıf yönetimi, eğitim ve öğretim etkinliklerinin amaçlarına ulaşmasında büyük öneme sahip bir olgudur. Bu nedenle okullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda beceri ve davranışları geliştirilmeli ve gerekli özen gösterilmelidir. Okçu ve Epeçan (2013) bu konuda şu yorumu yapmaktadır: “Yeterli bilgi, beceri

ve olanaklara sahip olmayan öğretmenlerin öğrencilerinin davranışlarını yönetmesi ve disipline etmesi çok zordur.”

Sınıf yönetimi etkinlikleri beş yönden oluşur: fiziksel sıralama, planlama ve program çalışması, zaman yönetimi, davranışsal anlaşma ve ilişki ve iletişim anlaşması. Bu sınıf yönetimi sorumlulukları sadece sınıf ortamı ile sınırlı kalmamakta ve hem ders içi hem de ders dışı faktörlerin varlığı nedeniyle öğretmenleri daha fazla yormaktadır (Arslan, 2017).

Fiziksel Düzen: sınıfın temel fiziksel özellikleri ısı, ışık, aydınlatma, ses yalıtımı, renk, temizlik, malzeme, düzen ve estetik düzendir. Bu nitelikler sınıf yönetimini sürecini direkt etkilemektedir. Düzgün düzenlenmiş bir sınıfta öğrenciler kendilerini daha rahat hissederler, daha motive olurlar ve daha kolay öğrenirler.

Planlama ve Program Çalışmaları: Bütünleşik bir yıllık ve günlük ders planı, kaynaklar, materyaller, stratejiler, yöntem ve teknikler, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan bir müfredat ve bu programın hedefleri doğrultusunda öğretmenler tarafından yürütülen bir değerlendirme süreci bu grupta yer alır. Ders planları program bazında oluşturulduğu için ders yönetimini doğrudan etkiler.

Zaman Yönetimi: Zaman odaklı eğitim faaliyetlerini içerir. Etkili öğretim, öğrenmeye harcanan zamanın etkinliğine bağlıdır. Zaman etkili ve verimli kullanılmadığında ve ders dışı veya yıkıcı faaliyetlere harcanıldığında sınıf liderliği olumsuz etkilenir.

Davranış Düzenlemeleri: Sınıf ortamlarını öğrencilerin istedik davranışlar sergilemelerini sağlayacak şekilde tasarlamak, istenmeyen davranışlar oluşmadan önleyici tedbirler almak ve alınan tedbirlere rağmen oluşan istenmeyen davranışlara karşı gerekli politikaları uygulamak, müdahale etmek ve bu sorunun çözülmesini sağlamak şeklinde sayılabilir. Bu, öğrencilerde istenen davranışların sıklığını artırmak için pekiştirmenin kullanılmasıdır.

İlişki ve iletişim Düzenlemeleri: Öğrencilerle öğretim kuralları geliştirmek, öğrenci-öğretmen ilişkisi ile ilgilidir. Öğretmen-öğrenci ilişkisi ve öğrenci-öğrenci ilişkisi sevgi, saygı, güven, dürüstlük ve bütünlük çerçevesinde belli bir düzeyde olmalıdır. Sınıf yaşamını teşvik etmek ve olumlu bir sınıf atmosferi yaratmak için sınıf yönetiminde ilişkiler ve iletişim çok önemlidir (Arslan, 2017).Dünyada ortaya çıkan bilimde ve teknolojiadaki gelişmeler eğitim alanında da değişikliklere yol açmıştır. Bu değişimler, eğitimde zamanla öğrenci gereksinimlerini ve öğrenmelerini önemseyen yapılandırmacı yaklaşımın tercih edilmesiyle doruk noktaya ulaşmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım öğretmen ile öğrencinin merkezdeki yerlerini değiştirerek, aktif öğrenme modelini temel almıştır. Bu modellerin değişmesiyle birlikte sınıfın özellikleri, sınıf yönetim biçimleri, sınıftaki öğretim materyalleri vb. de değişmiştir. Geleneksel ve çağdaş olarak adlandırılacak bu dönüşüm sürecinde sınıf yönetiminde kalıcı değişimler yaşanmıştır. Bu süreçle birlikte otokratik sınıf yönetim anlayışı yerini, demokratik sınıf yönetim anlayışına devretmiştir (Yıldırım, 2016).

Geleneksel dönem sınıf yönetimi yaklaşımları, öğretmen merkezli, disiplin odaklı ve otoriter ortamları içermektedir. Öğrenciler pasif, öğretmenler aktif. Öğretmen dersin kurallarını koyar, bu nedenle sınıfın kontrolü öğretmendedir. Öğrencinin eğitimi verilen konuyla ilgili öğrenme başarısı öğretmenin etkin olduğu bir başarıdır. Bu yönüyle sınıflarda çift yönlü bir iletişim söz konusudur. İyi yönetilen sınıflarda bilgi daha güçlü bir şekilde iletilir (Gürşimşek, 1999). Geleneksel zamanlarda sınıf liderliği söz konusu olduğunda, öğretmen disiplini sağlayan ve sınıfa hakim olmaya çalışan kişi olarak görülmektedir. Öğretmenlerin kullandığı bu yöntemin sınıf içi öğrenme etkinliklerine ve öğrencilerin yaşamlarına olumlu katkı sağladığı söylenemez. Tersine, bu teknik öğrencileri hayal kırıklığına uğratar. (Turan S, 2015). Geleneksel sınıf yönetiminin amacı, öğrenci davranışını değiştirmek ve geliştirmektir. Bu nedenle öğrencilere öğretilmesi gereken davranışlar ve kurallar açık ve öz bir şekilde sunulur. Ödül ve cezalar da bu yaklaşımda yaygın olarak kullanılmaktadır (Güneş, 2007).

Çağdaş dönem sınıf yönetiminde, öğrencinin öğrenmesi ve ihtiyaçları etrafında sınıf liderliğini vurgulayan öğrenci merkezli, demokratik bir ortam uygulanmaktadır. Öğrenciler aktif, öğretmenler pasiftir. Öğrenciler ile birlikte sınıf kurallarına, yönetim biçimine ve etkinliklerin düzenlenmesine karar verilmektedir. Sınıf otomatik kontrol sistemi ile donatılmıştır. Etkinliğe dayalı öğrenme çıktıları baskındır. Çok yönlü iletişim gözlemlenir. Bilgi öncelikle yaratılır, yapılandırılır ve üretilir. Modern sınıf yönetimi yaklaşımları, bireysel öğrenme yöntem ve tekniklerini tanıyan, öğrenmeyi öğrenebilen, bilgiyi kullanabilen, işbirlikçi, zaman içinde değişen koşullara uyum sağlayabilen ve açık fikirli insanlar yetiştirmektir. Öz disiplin ve öz denetim becerileri geliştiren, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen bireylerin yetiştirilmesi esastır (Gürşimşek, 1999).

Problem Durumu

Sınıf yönetimi, öğrencilerin eğitim amaçlarını ilerletmeyi ve öğrenmeyi kolaylaştıran sınıf ortamlarını oluşturmayı ve geliştirmeyi amaçlayan bir dizi kural, kavram ve ilkedir (Aydın, 2007). Başka bir ifadeyle sınıf yönetimi, sınıf içinde olumlu bir öğrenme ortamı yaratarak öğrencilere kendilerini rahat ifade etme ve potansiyellerini gerçekleştirme fırsatı verme sürecidir. Çeşitli araştırmacılara göre sınıf yönetimi, öğretmenlerin öğrenme, sosyal etkileşim ve öğrenci davranışı dahil olmak üzere sınıf içindeki etkinlikleri yönetmeye yönelik tüm çabalarını içerir (Burden, 2000; akt: Ritter ve Hancock, 2007). Daha iyi bir eğitim elde etmek için, öğretmenlerin öğretim ve eğitim niteliklerini geliştirmek önemlidir. Eğitim yönetiminin ilk ve en temel adımı sınıf yönetimidir. Sınıf yönetimi kaliteli olursa eğitim yönetimi de kaliteli bir düzeye çıkar (Başar, 2004). Sınıf yönetimi yöntemleri, hem sınıf içinde hem de sınıf dışında geçerli olan öğretmen yönetimi becerilerine odaklanır. Aksoy'a (2003) göre sınıf yönetimi olgusunun en temel iki amaç ve hedefi bulunmaktadır. Birincisi, sınıfta öğrencileri motive eden düzenli ve güvenli bir ortam yaratmaktır. İkincisi, öğrencilere bir sorumluluk duygusu geliştirmeyi ve kendi davranışlarını düzenlemeyi öğretir. Bu amaç ve hedeflere erişebilmesi, hedef davranışların kazandırıldığı uygun sınıf ortamlarının yaratılmasına, bu ortamın devamlılığının sağlanmasına ve etkin yönetilmesine bağlıdır (Demirtaş, 2005). Öğretmenler sadece iyi öğretmen değil, yetkin yönetici de olmalıdır (Sarıtaş, 2003). Etkili sınıf yönetimi, öğrenci davranışını zorlama veya zorlama yoluyla düzenlemek yerine, öğrencilere öğrenme ortamlarını ve davranışlarını kontrol etmeyi öğretmekle elde edilir. Öğretim yönetimi, öğrencilerin sorumluluk duygusu, benlik saygısı, özdenetim geliştirmeleri ve kişisel denetimi içselleştirmeleri için bir araç olarak görülmektedir. Öğretmenler, sınıf yaşamını verilen amaçlar doğrultusunda yürütmekten birinci derecede sorumludur. Başka bir deyişle, sınıftaki öğrenme ortamını ve yaşantısını düzenlemek ve yönetmek öğretmenin sorumluluğundadır. Bu nedenle, öğretmenler sınıf yönetiminin ilke ve yöntemlerini bilmelidir. Bu da sınıf yaşamını daha eğlenceli, verimli ve bilgilendirici kılmaktadır. Fiziksel olarak düzenlenmiş bir sınıf ortamında, öğretmenin birincil rolü, öğrencilerin davranışlarını kontrol etmelerine ve kabul edilebilir kurallar, teknikler ve yöntemler geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Sınıftaki her çocuğun kendine has özellikleri ve benzersiz öğrenme ihtiyaçları vardır ve bir öğretmenin rehberliğinde ayrı birer bireydir. Öğretmenler bunları eğitim ortamında dikkate alma ve iletme becerisine sahip olmalıdır. Uygulamanın ilk yıllarında, ders yönetimi bir öğretmenin zamanının önemli bir bölümünü alır. Genç ve deneyimsiz öğretmenlerin çoğu, sınıf disiplini sorunlarından muzdariptir (Sarı, 2002). Ancak, davranış yönetimi zorlukları deneyimsiz öğretmenlerle sınırlı değildir. Tecrübeli öğretmenlerin de sınıf yönetimi stratejilerine ihtiyacı vardır. Deneyimli öğretmenlerin çoğu da disiplin oluşturulması gerektiğinde bu olayı rahatsız bulmuştur (Gordon, 1996). Öğretmenlerin sınıflarını yönetmede karşılaştıkları zorluklar sadece öğrencilerden ve öğretmenlerden değil aynı zamanda sınıf yapısından da kaynaklanmaktadır. Öğretmen liderliği ve öğretimi, düşük öğrenci beklentileri ve öğretmen kişilik özellikleri öğretmenlerden kaynaklanan konulardır (Öztürk, 2002). Öğretmenleri ona istediği gibi rehberlik edemediğinde güçlü bir hayal kırıklığı hissettiğinden şikayet etmektedir. Bu sorunlar, deneyim ve sınıf yönetimi ilkelerinin sıralı bir şekilde uygulanmasıyla aşılabılır. Öğretmenler öğrencileriyle iyi ilişkiler kurduklarında, katı bir disiplin oluşturmaları, bir rolden diğerine geçiş yapmaları veya katı olmaları gerekmez. Öğretmenler, öğrencileriyle iyi bir ilişkileri yoksa hiçbir öğretim yönteminin etkili olmadığını göreceklerdir. Bu nedenle öğretmenler, öğrencilerle iletişim kurarken açıklık, şefkat ve karşılıklı ihtiyaçlar gibi ilkeleri benimsemeye teşvik edilmektedir (Gordon, 1996). Yönetimin özü bireyleri etkilemektir. Sınıf yönetimi de sınıftaki insanları etkilemeye dayalı bir etkinliktir. Etkili sınıf yönetimi olmadan, herhangi bir eğitim sisteminin temel amacı olan arzu edilen ve kalıcı davranışların geliştirilmesi zordur (Terzi, 2002). Eğitim sistemi ve sistemin yönetilmesinde hayati rol oynayan sınıf yönetimi olgusu üzerinde derin araştırmalar yapılması gereken bir konudur. Bu stratejik değeri sebebiyle konu hakkında hazırlanmış araştırmaların incelenmesi ve analiz edilmesi, yazar sayılarının tespiti, araştırma yöntemlerinin belirlenmesi, veri toplama araçları, kullanılan örneklem grupları, okul düzeyleri ve program öğelerinin belirlenmesi, konu ile ilgili araştırmacılar, eğitim sistemini düzenleyenler ve eğitimcilere sağlayacağı yararlar bağlamında önem arz etmektedir (L1) ve bu çalışmanın problemi bu husus teşkil etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin 2004-2021 tarihleri arasında yapılan 20 makale farklı değişkenler açısından incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Hazırlanan çalışmaların yapıldığı üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
2. Hazırlanan çalışmaların yazar sayılarına göre dağılımı nasıldır?
3. Hazırlanan çalışmaların araştırma yöntemi ve veri toplama araçları yönünden dağılımı nasıldır?

4. Hazırlanan çalışmaların örneklem gruplarına göre dağılımı nasıldır?
5. Hazırlanan çalışmaların ele aldıkları program öğeleri yönünden dağılımı nasıldır?
6. Hazırlanan çalışmaların ele aldıkları okul düzeyleri yönünden dağılımı nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Öğretmenler eğitim sisteminin önemli bir parçasıdır ve sınıfta öğretme ve öğrenmeden sorumludur. Öğretmenler, etkili bir öğretim ve eğitim ortamı yaratmak ve sürdürmek için çeşitli stratejiler, yöntemler, teknikler ve öğretim yönetimi stillerini aktif olarak kullanırlar. Öğretmenler sınıfta yürütülecek etkinlikleri planlarken ve başarıları için farklı yöntem ve teknikler uygularken, sınıf yönetiminin ölçme ve değerlendirme aşamalarında kullandıkları stil tercihlerine göre düşünme stillerini kullanırlar. Sınıf yönetimi becerileri, öğretmenlerin tercih ettikleri strateji, yöntem, teknik ve sınıf yönetimi tarzlarında önemli bir rol oynamaktadır. Bir kişinin yaşam tercihleri ile yönetim becerileri örtüştüğünde yüksek başarı seviyeleri elde edilir (Duru, 2002). Sınıf öğretmenin sınıf yönetimi becerisine sahip olması durumunda başarı oranının yüksek olduğu söylenebilir.

Hazırlanan bu çalışma ile sınıf yönetimi konusunda hazırlanmış araştırmalar belli bir takım değişkenler yönünden analiz edilmiştir. Bu yönüyle hazırlanan çalışmaların mercek altına alınması, belirlenen değişkenler ışığında mercek altına alınması, eğitim yöneticileri, öğretmenler ve konu ile ilgili araştırmalar için veri incelemesi yapacak araştırmacılar için önem arz etmektedir.

Sayıtlar

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin 20 makale farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Seçilen makalelerin kullanılması bakımından evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin 20 makale ile sınırlıdır.

Tanımlar

Sınıf Yönetimi: Öğrenim görmekte olan bireylerin eğitime yönelik amaç ve hedefleri etkin bir şekilde gerçekleştirebilmelerine, eğitim hizmetinin en önemli çıktısı olan öğrenmeyi kolaylaştıracak sınıf şartlarını meydana getirmeye ve geliştirmeye dönük kurallar, olgular ve ilkeler bütünü (Aydın, 2007).

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma türleri içerisinde yer alan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2005, Akt, Girmen, 2013). Verilerin sınıf yönetimi konusu ile ilgili olarak 2004-2021 yılları arasında hazırlanan ve yayımlanan makalelerin bir takım değişkenler bağlamında incelendiği için doküman analizi yönetimi kullanılmıştır. Bu sınıf yönetimi konusu ile ilgili olarak 2004-2021 yılları arasında hazırlanan ve yayımlanan makaleler incelenmiştir.

Çalışma Materyalleri

Araştırmada elde edilen veriler, doküman incelemesi yapılmak suretiyle toplanmıştır. Bu süreçte bir dizi aşama takip edilmiştir. Bu aşamaları hedeflenen dokümanlara erişim, orijinalliğinin kontrol edilmesi, seçilen dokümanların anlamlandırılması, elde edilen verilerin analizi ve sonuç olarak bu verilerin kullanılması şeklinde sıralanmıştır. Bu çalışmanın temel veri kaynakları makalelerdir. Makaleler internet ortamında online tarama yapılmak suretiyle “Google Akademik” veri tabanından temin edilmiştir. Tarama yapılırken “Sınıf Yönetimi” anahtar kelimesi kullanılmıştır. Yapılan tarama neticesinde Türkiye’de, 2004-2021 yılları arasında Sınıf Yönetimi ilgili olarak yayınlanmış 20 makaleye erişim sağlanmıştır. Erişimi sağlanan makalelerin yayın yılına ait bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Araştırmaların Hazırlandığı Yıllara Ait Bilgiler

Yıl	MAKALE		TOPLAM	
	f	Yüzde	f	Yüzde
2004	2	0,1	2	0.1
2005	1	0.05	1	0.05
2006				
2007				
2008	3	0.15	3	0.15
2009	-		-	
2010	4	0.20	4	0.20
2011	2	0.1	2	0.1
2012				
2013	1	0.05	1	0.05
2014	2	0.1	2	0.1
2015				
2016	1	0.05	1	0.05
2017	2	0.1	2	0.1
2018				
2019				
2020	1	0.05	1	0.05
2021	1	0.05	1	0.05
Toplam	20	100	20	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere makaleler 2004-2021 yılları arasında yayınlanan çalışmalardır. 2006, 2007, 2009, 2012, 2015, 2018, ve 2019 yıllarında yayınlanmış herhangi bir makaleye erişilememiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın temelini oluşturmak amacıyla literatür taraması yapıp konu ile ilgili tezler ve makaleler incelenmiştir. Tarama yapılırken “Sınıf Yönetimi” anahtar kelimesi kullanılmıştır. Yapılan tarama neticesinde Türkiye’de, 2004-2021 yılları arasında Sınıf Yönetimi ilgili olarak yayınlanmış 20 makale incelenmiş ve çeşitli değişkenlere açısından incelenip f ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır.

BULGULAR

Sınıf yönetimi ile ilgili 2004-2021 yılları arasında ülkemizde yayınlanmış olan 20 makale, araştırmaların hangi dönemlerde sıklık kazandığının tespit edilmesi amacıyla hazırlandığı tarih, üniversite türlerine göre konunun değerli ve önemli görülüp görülmediğinin tespit edilmesi amacıyla üniversite, araştırmacıların değerlendirilebilmesi amacıyla yazar sayısı, konu hakkında hangi araştırma yöntemlerinin tespit edilmesi amacıyla araştırmalarda kullanılan yöntem, hangi veri toplama araçlarının daha etkin kullanıldığının tespit edilmesi amacıyla veri toplama aracı, konu ile ilgili olarak yapılan araştırmaların daha çok hangi gruplar üzerinde yoğunlaştığının tespiti amacıyla çalışma grubu/örnekleme ve son olarak konu hakkında hazırlanan çalışmalarda kullanılan okul düzeyleri ve program öğelerinin tespit edilmesi amacıyla da araştırmaların ele aldıkları program öğeleri ve okul düzeyine göre dağılımları [L4]tablollaştırılarak aşağıda sunulmuştur:

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Araştırmaların Hazırlandığı Üniversiteye Göre Dağılımı Nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2: Araştırmaların Hazırlandığı Üniversiteye Göre Dağılımı Nasıldır?

Üniversite Adı	MAKALE		TOPLAM	
	f	Yüzde	f	Yüzde
Pamukkale Üniv.	1	0.05	1	0.05
Dumlupınar Üniv.	1	0.05	1	0.05
Osmangazi Üniv.	2	0.1	2	0.1
Karadeniz Teknik Üniv.	1	0.05	1	0.05
Gazi Üniv.	3	0.15	3	0.15
Atatürk Üniv.	2	1.1	2	0.1
Kocaeli Üniv.	1	0.05	1	0.05
Sebahattin Zaim Üniv.	1	0.05	1	0.05
Kırklareli Üniv.	2	0.1	2	0.1
Ankara Üniv.	1	0.05	1	0.05
Ordu Üniv.	1	0.05	1	0.05
İstanbul Üniv.	1	0.05	1	0.05
Mehmet Akif Ersoy Üniv.	1	0.05	1	0.05
Hacettepe Üniv.	1	0.05	1	0.05
Fırat Üniv.	1	0.05	1	0.05
Toplam	20	100	20	100

Çalışmaların hazırlanmış olduğu yükseköğretim kurumlarına yönelik dağılım mercek altına alındığında Tablo 1’de de sunulduğu üzere, Sınıf Yönetimi konusunda en fazla çalışma Gazi Üniversitesi (%15), Osmangazi Üniversitesi (%10), Atatürk Üniversitesi (%10) ve Kırklareli Üniversitesi’nde (%10) makale hazırlanmıştır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Araştırmaların yazar sayılarına göre dağılımı

Nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 3’te sunulmuştur:

Tablo 3: Araştırmaların Yazar Sayılarına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	MAKALE		TOPLAM	
	f	Yüzde	f	Yüzde
Tek Yazarlı	4	0.20	4	0.20
İki Yazarlı	11	0.55	11	0.55
Üç Yazarlı	4	0.20	4	0.20
Dört Yazarlı	1	0.05	1	0.05
Toplam	20	100	20	100

Yazar sayıları bağlamında hazırlanan makaleler incelendiğinde Tablo 3’te görüldüğü üzere çalışmaların %55.00’i iki yazarlı, %20’si tek yazarlı, %20’si üç yazarlı ve %5’i de dört yazarlı olarak hazırlanmıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Araştırmaların yöntemi ve veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 3’de sunulmuştur:

Tablo 4: Araştırmaların Yöntemi ve Veri Toplama Araçlarına göre Dağılımı

Üniversite Adı	MAKALE		TOPLAM	
	f	Yüzde	F	Yüzde
Nitel	7	0.35	7	0.35
Genel Tarama	2	0.1	2	0.1
Görüşme	3	0.15	3	0.15
Anket	1	0.05	1	0.05
Fenomenoloji	1	0.05	1	0.05
Nicel	9	0.45	9	0.45
Anket	3	0.15	3	0.15
Ölçek	5	0.25	5	0.25
İlişkisel Tarama	1	0.05	1	0.05
Karma Yöntem	4	0.20	4	0.20
Anket Görüşme	4	0.20	4	0.20
Toplam	20	100	20	100

Hazırlanan makalelerin yöntemi ve veri toplama aracı bağlamında incelenmesi neticesinde Tablo 4’te görüldüğü üzere, en fazla nicel araştırma yöntemi (%45.00) ve veri toplama aracı olarak en fazla ölçek (%35.00) kullanılmıştır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Araştırmaların çalışma grubu\örnekleme göre dağılımı nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 5’de sunulmuştur:

Tablo 5: Araştırmaların Çalışma Grubu\Örnekleme göre Dağılımı

Üniversite Adı	MAKALE		TOPLAM	
	f	Yüzde	F	Yüzde
Okul Öncesi Öğretmeni	2	0.1	2	0.1
Sınıf Öğretmeni	6	0.30	6	0.30
Branş Öğretmeni	2	0.1	2	0.1
Öğrenci	4	0.20	4	0.20
Sınıf Öğretmeni-Branş Öğretmeni	5	0.25	5	0.25
Sınıf Öğretmeni-Eğitim Denetmeni- Öğretmen Adayı	1	0.05	1	0.05
Toplam	20	100	20	100

Hazırlanan makalelerin çalışma grubu\örnekleme göre dağılımı göz önünde bulundurulduğunda, Tablo 5’de görüldüğü üzere çalışmalar daha yoğun olarak sınıf öğretmenleri (%30.00) ile yürütülmüştür. Makalelerin 5’i (%25,00) sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri ile ortak yürütülürken, çalışmaların 4’ü (%20,00) mesleğe hazırlanmakta olan yükseköğrenim öğrencileri ile hazırlanmıştır. Buna ek olarak okul öncesi öğretmenleri ile 2

(%10), sadece branş öğretmenleri ile 2 (%10) ve sınıf öğretmenleri, eğitim denetmeni ve öğretmen adaylarının birlikte yer aldığı 1 adet (%5) makale yer almaktadır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “araştırmaların ele aldıkları program öğelerine göre dağılımı nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 6’da sunulmuştur:

Tablo 6: Araştırmaların Ele Aldıkları Program Öğelerine göre Dağılımı

Üniversite Adı	MAKALE			TOPLAM	
	f	Yüzde	F	Yüzde	
Eğitim Durumu-Okul Türü	2	0.1	2	0.1	
Okul Türü-Deneyim Süresi	2	0.1	2	0.1	
Alan Hakimiyeti-Planlama	1	0.05	1	0.05	
Yaşanan Sorunlar	3	0.15	3	0.15	
Yönetim Stratejileri	1	0.05	1	0.05	
Birleştirilmiş Sınıflar	2	0.1	2	0.1	
Yeterlilik İnancı	3	0.15	3	0.15	
Uygulama – Etkililik	1	0.05	1	0,05	
Öğrenci Gelişimine Etkileri	2	0.1	2	0.1	
Sanal Sınıf Yönetimi	2	0.1	2	0.1	
Yapılandırıcı Yaklaşım	1	0.05	1	0.05	
Toplam	20	100	20	100	

Araştırmaların ele aldıkları program öğelerine göre dağılımı incelendiğinde Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmalarda en fazla Hayat Bilgisi Öğretim Programlarının bütün öğeleri birlikte (%44.23) incelenmiştir. Ayrıca tek bir program ögesinin ele alındığı araştırmalarda en fazla kazanım ögesine (%30.77) yönelik çalışma yapıldığı görülmektedir. Araştırmaların %7.69’unda ise kazanım ve öğrenme öğretme süreci birlikte ele alınmıştır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Araştırmaların ele alınan okul düzeyine göre dağılımı nasıldır ?” Sorusuna verilen cevaplar tablo 7’de sunulmuştur

Tablo 7: Araştırmaların Ele Alınan Okul Düzeyine Göre Dağılımı

Üniversite Adı	MAKALE			TOPLAM	
	f	Yüzde	F	Yüzde	
Okul Öncesi	2	0.1	2	0.1	
İlköğretim	6	0.30	6	0.30	
Ortaöğretim	4	0.20	4	0.20	
İlköğretim-Ortaöğretim	3	0.15	3	0.15	
Yükseköğretim	3	0.15	3	0.15	
Okul öncesi-İlköğretim-Ortaöğretim	2	0.1	2	0.1	
Toplam	20	100	20	100	

Araştırmaların ele aldıkları okul düzeyine göre dağılımı incelendiğinde Tablo 7’de görüldüğü gibi araştırmaların en fazla ilköğretim (%30) düzeyinde hazırlandığı, daha sonra ortaöğretim (%20) ve yükseköğretim (%15) düzeyinde hazırlanan çalışmaların yer aldığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE YORUM

Bu araştırma online tarama yapılmak suretiyle “Google Akademik” veri tabanından alınan, 2004-2021 yılları arasında hazırlanmış Sınıf Yönetimi konulu makalelerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma neticelerine göre; 2008 ve 2010 yıllarında diğer yıllara göre daha fazla çalışmanın yapıldığı gözlemlenmiştir. Araştırma bulgularına göre; 2005, 2013, 2016, 2020 ve 2021 yıllarında bir çalışma ile aynı düzeyde, 2004, 2011 ve 2017 yıllarında da iki çalışma ile aynı düzeyde çalışma hazırlandığı görülmüştür. Yine bulgulara göre 2006, 2007, 2009, 2015, 2018 ve 2019 yıllarında konu ile ilgili makale hazırlanmadığı görülmüştür. Genel anlamda incelendiğinde konu ile ilgili olarak yeterli düzeyde çalışmanın ve araştırmanın hazırlanmadığı görülmüştür. Konunun önemi dikkate alındığında her geçen gün bu durumun farkına varılmalı ve konu ile ilgili daha fazla çalışma yapılması gerekli görülmüştür.

Sınıf yönetimi ile ilgili olarak hazırlanan makalelerin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde bulgular bize en fazla çalışmanın Gazi Üniversitesi’nde gerçekleştirildiği sonucunu vermiştir. Bu üniversiteyi birbirine eşit çalışma sayılarıyla Osmangazi Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve Kırklareli Üniversitesi takip etmiştir. Pamukkale, Dumlupınar, Karadeniz Teknik, Kocaeli, Sebahattin Zaim, Ankara, Ordu, İstanbul, Mehmet Akif

Ersoy, Hacettepe ve Fırat Üniversitelerinde ise eşit sayıda çalışma hazırlandığı görülmüştür. Gazi Üniversitesinde gerçekleştirilen çalışma sayısı ile en az çalışma yapılan üniversiteler arasındaki çalışma sayılarının arasında elle tutulur bir fark olduğu görülmüştür. Bu durum eğitim kurumları tarafından konunun pek de dikkat çekici olarak görülmediği şeklinde yorumlanmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre hazırlanan makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı mercek altına alındığında, hazırlanan çalışanların büyük çoğunluğunda iki yazarlı olarak çalışıldığı görülmüştür. Tek yazarlı hazırlanan makaleler ile üç yazarın birlikte hazırladığı makale sayısının eşit olduğu görülmüştür. Bulgular bize 4 yazarlı çalışmaların en az olduğunu göstermiştir.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre incelenen makalelerin araştırma yöntemi ve veri toplama araçları bağlamında dağılımı nitel araştırma yöntemleri, nitel araştırma yöntemleri ve karma yöntemin kullanıldığı yöntemler şeklinde sınıflandırılmıştır. Yapılan incelemede daha çok nicel yöntemler kullanılan araştırmaların yapıldığı görülmüştür, bunu nitel araştırmalar ve karma yöntemin kullanıldığı araştırmalar takip etmektedir. Bu durum konunun nicel yöntemler kullanmak suretiyle araştırılmaya daha müsait olduğu sonucunu düşündürmektedir. Nicel yöntemle hazırlanan araştırmaların anket, ölçek ve ilişkisel tarama yöntemi ile hazırlandığı, bunların içinden en fazla ölçek kullanımı şeklinde çalışma yapıldığı görülmüştür. Nitel araştırma yöntemlerinde ise genel tarama, görüşme, anket ve fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Karma yöntemde ise anket görüşme tekniklerinin bir arada kullanıldığı görülmüştür.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre hazırlanan makalelerin örneklem gruplarına göre dağılımı mercek altına alındığında sınıf öğretmenlerinin örneklem grubu olarak seçildiği çalışmaların yoğunlukta olduğu, bunları sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin birlikte örneklem grubu olarak alındığı çalışmalar izlediği görülmüştür. Öğrencilerin örneklem grubu olarak kullanıldığı araştırmaların da yukarıda sayılanların dışında kalan gruplara göre daha yoğun olduğu görülmüştür. Bu grupları sadece branş öğretmenlerinin kullanıldığı çalışmalar izlemiştir. Çalışmaların sadece bir tanesinde eğitim danışmanları ve öğretmen adaylarının örneklem grubu olarak kullanıldığı görülmüştür. Araştırmanın ana temasının sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi olmasından dolayı sınıf öğretmenlerinin yoğun olarak örneklem grubu olarak kullanılması doğaldır sonucu çıkmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre hazırlanan makalelerin ele aldıkları program öğelerine göre dağılımı incelendiğinde en fazla sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine yönelik yeterlilik inançlarının ve sınıf yönetiminde yaşanan sorunların program ögesi olarak odağa alındığı, çalışma sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğu görülmüştür. Eğitim durumu-okul türü, okul türü-deneyim süresi, birleştirilmiş sınıflar, öğrencilerin gelişimine yönelik etkileri ve sanal sınıf yönetimi öğelerinin kullanıldığı makale sayısının birbirine eşit olduğu görülmüştür. En az kullanılan program öğelerinin ise alan hakimiyeti ve planlama, yönetim stratejileri, uygulama ve etkinlikler ile yapılandırıcı yaklaşım olduğu gözlemlenmiştir. Sınıf yönetimi becerilerinin incelendiği çalışmalar mercek altına alındığı için en fazla kullanılan program öğesinin sınıf yönetimi yeterliliklerine yönelik inançların olması çalışmanın niteliği ile bağdaşmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre hazırlanan makalelerin okul düzeylerine göre dağılımı mercek altına alındığında en fazla çalışmanın ilköğretim okullarına yönelik hazırlandığı görülmektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliliklerini inceleyen çalışmalar olması hasebiyle zaten olması gereken bir durumdur. İlköğretim okullarının mercek altına alındığı çalışmaları ortaöğretime yönelik hazırlanan çalışmalar izlemiştir. Sonrasında ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde birlikte hazırlanan çalışmalar, yükseköğretim kademesine yönelik çalışmalar eşit miktarda yer almaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde çalışmadan elde edilen sonuçlar verilerek önerilerde bulunulmuştur.

Sonuçlar

- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin yıllara göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın 2010 ve 2008 yıllarında hazırlandığı görülmüştür
- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın Gazi Üniversitesinde hazırlandığı görülmüştür.
- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin yazar sayılarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın 2 yazarlı olarak hazırlandığı görülmüştür.
- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin araştırma yöntemi ve veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla nicel yöntemlerle çalışmanın hazırlandığı görülmüştür.

- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin örneklem gruplarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla sınıf öğretmenleri ile çalışmanın hazırlandığı görülmüştür.
- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin ele aldıkları program öğelerine göre dağılımı incelendiğinde öğretmenlerin yeterlilik inançları ve yaşanan sorunların mercek altına alındığı görülmüştür.
- ✓ Çalışmada incelenen 22 makalenin okul düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın ilköğretim düzeyinde hazırlandığı görülmüştür.

Öneriler

- ✓ Belli yıl aralıkları ile bu tür çalışmaların yapılması; sınıf yönetimi konulu çalışmalara yol göstermesi bakımından önerilebilir
- ✓ Sınıf yönetimi ile ilgili olarak çeşitli üniversitelerde çalışmalar yapılmış olarak görülsede, bu çalışmaların sayısı ve içerik yönünden yetersiz olduğu görülmektedir, konuya daha fazla ilgi duyularak üniversitelerin bu konuda daha fazla çalışma yapması önerilebilir.
- ✓ Çalışmaları hazırlayan yazarların sayıları bağlamına çeşitli bakış açılarının geliştirilmesi için iki ya da daha fazla yazarın birlikte hazırladıkları çalışmaların artırılmasının alan yazına katkı sunacağı önerilebilir.
- ✓ Sınıf yönetimi ile ilgili araştırmalarda karma yöntemin kullanıldığı araştırmalara ağırlık verilebilir.
- ✓ Sadece görüş alınan sınıf öğretmenlerinin yerine aday öğretmenlerin, diğer branş öğretmenlerinin konu ile ilgili yaklaşımlarına odaklanan çalışmaların yapılması önerilir.
- ✓ Sınıf yönetimi ile ilgili yapılan araştırmalarda genellikle istenmeyen yeterlilikler ve yaşanan sorunlar üzerinde durulmuştur, bu konu ilgi ilgili daha geniş çerçevede farklı program öğelerinin mercek altına alındığı çalışmalar yapılması, davranış, sınıf yönetimi algısı ve disiplin konulu araştırmalar üzerine de yoğunlaşılması önerilir.
- ✓ Eğitimin farklı kademelerinde bu alanda yapılan diğer çalışmaların incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akın, U., & Koçak, R. (2007). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri ile İş Doyumları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*.
- Arslan, M. M. (2017). Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Boyutlarına İlişkin Algılarının Karikatürize İfadeleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Aydın, A. (2007). *Sınıf Yönetimi*. Üçüncü Baskı. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Aydın, A. (2015). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Balay, R. (2016). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2014). *Etkili Okul-Okul Geliştirme (7 b.)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Başar, H. (2004). *Sınıf yönetimi*. On Birinci Baskı. **Ankara**: Anı Yayıncılık.
- Başar, H. (2014). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çakmak, M. (2003). Sınıf Ortamı ve Grup Etkileşimi. L. Küçükahmet içinde, *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar* (s. 23-43). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çubukçu, Z., & Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri. *Bilig*(44), 123-142.
- Dağ, İ., & Göktürk, T. (2017). Sınıf Yönetiminde Liderlik ve Liderliğin Sınıf Yönetimine Katkıları (Classroom Management Leadership And Leadership Contributions To Classroom Management). *International Journal of Social Science*(27), 171-184.
- Demirtaş, H. (2005). Sınıf yönetiminin temelleri. H. Kıran (Editör). *Etkili sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demirtaş, H. (2005). Yönetim Kuram ve Yaklaşımları Eğitiminin İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Paradigmalarına Etkileri. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 1-34.
- Duru, E. (2002). Öğretmen adaylarında empatik eğilim düzeyinin bazı psikososyal değişkenler açısından incelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 21-35.

- Erden, M. (2005). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Erol, E. (2014). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Yeterlilikleri (Manisa İli Sarıgöl, Alaşehir İlçeleri Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi.
- Gordon, T. (1996). *Etkili öğretmenlik eğitimi*. (Çev: E. Aksay). Birinci Baskı. İstanbul, Sistem Yayıncılık.
- Güneş, F. (2007). *Yapılandırıcı Yaklaşımla Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gürşimşek, I. (1999). Etkin Sınıf Yönetimi İçin Etkili İletişim Becerileri. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 40-44.
- Karip, E. (2012). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kayıkcı, M. (2013). *İlokullarda Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçinde Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bu Davranışlarla Baş Etme Yolları (Ödül Ceza Yöntemi)*. Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Kearney, P., Plax, T. G., Richmond, V. P., & McCroskey, J. C. (1985). Power İn The Classroom III: Teacher Communication Techniques And Messages. *Communication Education*.
- Koçyiğit, M. (2019). Sınıf Yönetimi. (1.baskı). Konya, Türkiye: Eğitim Yayınevi.
- Koutrouba, K., Markarian, D.-A., & Sardianou, E. (2018). Classroom Management Style: Greek Teachers' Perceptions. *International Journal of Instruction*.
- Okçu, V., & Epçaçan, C. (2013). Sınıf Yönetiminin Boyutlarına İlişkin İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlik Düzeylerinin Öğretmen Ve Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(200), 68-86.
- Okutan, M. (2010). *Sınıf Yönetiminde Etkili Olaylar*. Ankara: Öğreti.
- Ottekin Demirbolat, A. (2018). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk, B. (2002). Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. E. Karip (Editör). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 144-156.
- Ritter, J. T. VE Hancock. D. R. (2007). Exploring the relationship between certification experience levels, and classroom management of classroom teachers. *Teaching and Teacher Education*, 23(7), 1206–1216.
- SARI, H. (2002). *Özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğilimleriyle ilgili çağdaş öneriler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sarıtaş, M. (2003). Sınıf yönetimi ve disiplini ile ilgili kurallar geliştirme. L. Küçükahmet (Editör). *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Sternberg R. J. (1997). *Thinking Style*, New York: Cambridge University Press.
- Türk Dil Kurumu, [TDK]. (2020, 31 01). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. 01 31, 2020 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*.
- Turan, S. (2015). *Sınıf Yönetiminin Temelleri*. M. Şişman, & S. Turan içinde, *Sınıf Yönetimi (s. 1-19)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Uğurlu, C. T. (2016). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Watson, M. (2010). *Approaches To Behavior And Classroom Management: Integrating Discipline And Care* (Cilt 39). Journal of Moral Education.
- Yıldırım, U. (2016). *Sınıf Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeyi İle Sınıf Yönetimi Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.